

АЗ. БУКИ

7.00 лв. за абонати
8.00 лв. за купувачи

Година V Брой 7 (199)
22 - 28 февруари 1995 г.

ОБРАЗОВАНИЕ • НАУКА • КУЛТУРА

В броя:

- За вас, кандидат-студенти... стр. 13
- Конкурси за експерти специализации и стипендии... стр. 4
- Директорът и училищният контрол... стр. 8-9
- Ученическото хранене... стр. 7
- Извънучилищните дейности... стр. 10

ЕЗИКОВ ЦЕНТЪР SARA
СОФИЯ

ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ по английски език - видеосамоучител и методика, утвърдена от МНО, сертификат.

УЧЕБНИЦИ по английски език, одобрени от МНО от I до IV клас.

Тел. 72-19-27; 70-80-38; 032/26-92-13

„И твой един син, Българийо...“

Апостоле,

Не можеш да не ти пиша. Отдавна усещам у себе си желанието за съприкосновение с твоето време, с твой дух и мисъл. Може би за проверка на днешните истини, или за сливане с она исторически човешки поток, който ти така точно и кратко определи и превърна в сентенция на всяко поколение:

„... Времето е в нас и ние сме във времето, то нас обръща и ние него обръщаме.“

Нямам щастието да бъда сред твоите съвременници. Не мога като Ботев да кажа: „Приятно е човеку да живее с подобни личности.“ Познавам те от многото изписани страници за теб, за времето ти, за делото ти и за краткия ти, наситен с борба живот.

Знаеш ли, още не мога да си отговоря на въпроса - защо въпреки хилядите изписани страници и многобройните опити за надникване в твоята епоха и дело, ти все пак убягваш на следовниците си, на изследователите и тълкувателите си?! От каква слава беше съграден, та остана сам в дълбоката си същност и не само поради отдалечеността на времето непроницаем и неразгадан? Може би както много други неопознати и неопазени от съвременниците си личности и ти отнесе тайната си в небитието, като увисна горд и ням пред другомислещите. Защото това, което си ти в книгите, до голяма степен е опит за доизграждане, тълкуване и обяснение на образа ти, но дали е разбираемо?!... Дали сме достигнали онзи синтез на обсъждане с теб, който ни прави разбиращи?!

Когато чета красиво премерените редове за теб, се питам: не искаме ли твърде много от тези, които по съвест и с просто човешко величие са осъществили и отстоявали смислоопределящото дело на своя живот? Не ги ли натоварваме с непосилното бреме да бъдат „герои“ - непостижими, неповторими, несътворими, защото на нас са ни нужни такива - да крепят вярата ни, да се превърнат в нещо като мит вътре в нас самите, да ни посочват пътища и да ни водят?!

Ти си от бросните, които народната памет вписа в потока на известните творци на историята пак от същата потребност - да бъдеш посочван като колос, като основен съграждащ елемент в духовното израстване на нацията. А често пъти това са хора, станали жертва на неразбиращото отмящение на съвременниците си, хора нетрадиционни, неподдаващи се на канализиране, неподчиняващи се на общоприетото и затова

наказани.

Има ли критерий за герой? Съществува ли „герой“ на всички времена? За да героизиращ някого, не трябва ли преди това да си отговорил на въпроса: какъв шях да бъда аз по времето на...? - съмнителник, съдец, състрадалец... или от другата страна на барикадата - съдник, предател, изпълнител на произнесената преднамерено присъда. На този въпрос ти отговаряш:

„Всеки каквото заслужи, то не му се изгубва, било, каквото било - добро или зло.“

Кои превръщаме в герои? Тези, чиито усилия съвпадат с логиката на историческия процес, тези, които му съдействат или го извършват. Но не по-малко геройство е не да се противопоставиш и да отстоиш, да действаш с ясно съзнание, че можеш и да загубиш, но с дълбокото вътрешно убеждение, както казваш ти, че:

„... Ако загубя, губя само мене си...“
„Историята няма да прикачи заслу-

га-та ми другиму...“
Разгръщам твоите епistolарни послания до съдействието ти, тези случайно запазили се отломки от твоята мисъл, и се озадачавам: езикът и стилът на изразяване са на твоето време, но духът им... духът им безпрепятствено прескача в моето време и звучи актуално, дори пророчески. Твоята цел не беше да оставиш теоретично ръководство за бъдещите самостоятелни пътища на един народ, но делото ти беше свързано с убеждаване, с повдигане на духа, с печелене на съмнителници и в името на това ти достигна до изначалните прости истини на всяко съществуване:

„... Чисто народният човек се бори, докато може...“

„Който не е чист, убивам го, на неразбрания не му давам, което вижда, че не е за него, изпитвам човек в работата и така го пускам по-нататък.“

„Трябва изпит!... Имаме пред очите си доста (примери): днес е човек, утре

магаре.“
„На драго сърце трябва да обичаме онзи, който ни покаже грешката, инак той не е наш приятел.“

Тези истини станаха твое знание, с което искаше да разбуждаш, вдъхваваш и водиш към бъдещето, което горещо желаеше. А днес ние превръщаме в знаме твърде малко от твоите истини, тълкуваме само тези, които могат да ни служат като обяснителен принцип за разбиране на същността ти и изоставяме другите, в името на които ти се обеща „на отечеството си жертва за освобождението му“.

Днес те оценяваме като идеолог и стратег на революция, която промени историческия ход на един народ. Но кой знае защо не успяваме да се издигнем над домашните си работи и да те извнимам на световния небосклон, където ти можеш да мериш справедливо ръст с други титани на революцията. Не да те сравняваме с тях, а да те наредим сред тях. Защото по силата на замисъла, по размаха на действията, по характера на последствията ти можеш да съперничиш на малцината дейатели на типове революции в човешката история. Ти показа, че в условията на чужд държавен тоталитаризъм и в неслегалност могат да се подронват устоите на многовековни държавни образувания чрез борба отвътре и това се превръща в модел за много подобни революции. Ето това все още не сме ти признали. Защото може би нашето историческо виждане е твърде опиянено от елегантността на съвпаденията между мисъл и дело и се съпротивява да прозре мощността на идейно-историческото съдържание, което ти привнесе в съкровищницата на революционната теория.

Ти се изправи пред съда и заяви:
„Взложиха ми да давам упование на целокупна България.“

Давал си и продължаваш да даваш и днес упованието, което като религия крепи вярата, че все някога човечеството ще оздравее от болестта, наречена „накърнена справедливост“.

Щастливи бяха за мен тези минути на самота с теб. Най-после се осмелих да ти пиша. Опитах да да вляза в духовно съприкосновение с теб, за да ти кажа: Благодаря, че съществуваши! Имало е потребност от теб някога. Нужен си ни ти и сега. Навярно ще си необходим и на бъдещето. И все в отговор на обяснението на един твой другар, че „Хора като Невски се родиха от обстоятелствата и пак обстоятелствата един ден, когато те потребават, ще ги родят...“

Ето в това вярвам и аз и тази вяра искам да предам на моя син.

ТАНЯ ЖЕЛЯЗКОВА